

LAUDACJA

Szanowna, Droga Pani Senator!

Szanowni Państwo!

Przypadł mi w udziale wielki zaszczyt, a równocześnie przyjemność, przedstawienia Państwu sylwetki Pani Senator Marii Pańczyk - Pozdziej, której Rada Powiatu Tarnogórskiego, na wniosek Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Tarnogórskiej i po wyrażeniu opinii Kapituły Nagrody postanowiła przyznać nagrodę Orła i Róży.

Większość z nas tu obecnych doskonale zna działalność dziennikarską, społeczną i polityczną Pani Senator ale pozwolę sobie w skrócie przypomnieć niektóre aspekty jej działalności.

Maria Pańczyk urodziła się 10 lipca 1942 roku w Tarnowskich Górach. Ojciec, nauczyciel i kierownik szkoły, był najważniejszym człowiekiem w jej życiu. To właśnie ojciec - jak sama podkreśla - Ślązak urodzony i wychowany na Opolszczyźnie, zaszczepił w niej śląską uczciwość i mentalność, która polega na tym, by nie wypierać się swoich korzeni zarówno tych biało - czerwonych, jak i żółto - niebieskich. Ich dom zawsze był pełen młodzieży, a każda niedziela zaczynała się tak samo, od mszy o godz. 7.00. Potem ojciec wsadzał ją na rower i objeżdżał okolicę. Odwiedzał swoich uczniów, bo chciał wiedzieć, jak żyją. Ona później robiła tak samo. Idąc w ślady ojca, ukończyła liceum pedagogiczne.

Po studiach polonistycznych Maria Pańczyk przez osiem lat uczyła w szkołach powiatu tarnogórskiego.

W 1969 roku została dziennikarką, a prace w Radiu Katowice podjęła 1 września 1971 roku. Zastępnęła dowcipami po Śląsku, które przyciągnęły do radiowych głośników tłumy słuchaczy. Tak zrodził się Klub Masztalskiego, z którym jeździła potem po całej Polsce, a nawet za ocean m.in. do Panny Marii - osady pierwszych Ślązaków na Dzikim Zachodzie w amerykańskim stanie Teksas.

1980 to kolejny ważny rok w życiu Marii Pańczyk - Pozdziej, weszła wtedy w skład Komisji Zakładowej NSZZ i współtworzyła Solidarność w Polskim Radiu Katowice.

To właśnie, jeżdżąc i nagrywając reportaże oraz rozmawiając z ludźmi, zrodził się w niej pomysł na konkurs gwarowy, którego do dziś, Maria Pańczyk jest główną organizatorką - Po naszymu czyli po śląsku - największej imprezy o charakterze regionalnym na Śląsku.

Kazimierz Kutz nazwał kiedyś Konkurs manifestacją radości z odzyskanej swobody. To było zbiorowe katharsis... Coś takiego mogli przeżywać nasi ojcowie, kiedy w 1922 roku witali polskie wojsko wkraczające na Śląsk - napisał w 2003 roku.

To między innymi dzięki niej, mówienie gwarą przestało być rzeczą wstydliwą, a wielu Ślązaków odkryło na nowo przyjemność bycia „dwujęzycznymi”.

Dzięki Konkursowi wypromowała również kilku mieszkańców powiatu tarnogórskiego, jako wybitnych znawców śląskiej gwary. W tym elitarnym gronie znaleźli się: Irena Chilmon z Radzionkowa, Stanisław Wieczorek i Józef Jendruś z Miasteczka Śląskiego oraz Dorota Łukaszczyk z Bobrownik.

Ukoronowaniem trwałych zainteresowań gwarą i kulturą śląską są książki „Po naszymu, czyli po śląsku”, a także „Godomy, rządzymy, rozprawimy”, śpiewnik „Pośpiewomy po naszymu” oraz ostatnio wydany zbiór felietonów pt. „Zapisy w eterze. Mój Śląsk, Moja Polska, Moje radio”.

Rozgłos i uznanie przyniósł jej także cykl programów *Sobota w Bytkowie* nadawanych w latach 1993-1999 w Telewizji Katowice. Kilkakrotnie akcję tego widowiska sytuowała w Tarnowskich Górach oraz gminach powiatu tarnogórskiego: Świerkłańcu, Radzionkowie czy Miasteczku Śląskim. Napisała do niego kilkadziesiąt tekstów piosenek.

María Pańczyk-Pozdziej jest osobą powszechnie znaną i szanowaną, która dzięki swojej działalności zdobyła dużą popularność i uznanie. Wiąże się to z faktem, że była jedną z pierwszych, która zwróciła uwagę na kulturę Śląska i jej niepodważalne wartości, stając się zarazem autorytetem w tej dziedzinie.

Ze względu na zainteresowanie gwarami śląskimi zasiada często w jury konkursów regionalnych organizowanych w województwach śląskim i opolskim. Poprzez organizowane przez Panią Senator konferencje naukowe i wystawy na temat śląskiej kultury, tradycji i dialektu, rozstawia ona powiat tarnogórski zarówno na Śląsku, jak i w całej Polsce.

Jej działalność została wielokrotnie dostrzeżona i uhonorowana. Jest laureatką prestiżowej Nagrody im. Wojciecha Korfantego, Nagrody Towarzystwa Przyjaciół Śląska w Warszawie, Nagrody Prezydenta Katowic, Nagrody im. Stanisława Ligonia przyznanej przez Radio Katowice, a także wielu nagród w konkursach dziennikarskich.

Za reportaż z Teksasu „Śni mi się po polsku” otrzymała wyróżnienie w ogólnopolskim konkursie Świat i Polska.

Wybrana została do Łoży Liderów Trybuny Śląskiej oraz znalazła się w zacnym gronie pierwszej dziesiątki stu najmańdrzejszych Ślązaków - rankingu „Dziennika Zachodniego”.

Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach przyznała jej Płatynowy Laur, a Krajowa Izba Gospodarcza Złotą Odznakę za działalność na rzecz rozwoju samorządu gospodarczego.

Zwieńczeniem kariery dziennikarskiej było uhonorowanie w 2010 roku redaktor Pańczyk-Pozdziej Złotym Mikrofonem - nagrodą przyznawaną osobom, których zaangażowanie i wybitne osiągnięcia twórcze przyczyniają się do utrzymania wysokiego poziomu, rozwoju i popularyzacji radia publicznego. Jest bez wątpienia jedną z największych radiowych osobowości, a jej działalność już dzisiaj porównywana jest z wielkim dziełem patrona katowickiej rozgłośni - Stanisława Ligonía.

Otrzymała tytuł Honorowej Ślązaczki Roku 2004 oraz Złotą Odznakę za zasługi dla Województwa Śląskiego przyznawaną przez Sejmik Województwa. Jest Honorową Obywatelką Miasta Tarnowskie Góry. Otrzymała medal Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Gloria Artis. Została uhonorowana także Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

W latach 2002-2005 była radną Sejmiku Województwa Śląskiego. Obecnie, po raz czwarty sprawuje mandat Senatora Rzeczypospolitej Polskiej, uzyskując każdorazowo spektakularny wynik wyborczy.

W VIII kadencji wybrano ją wicemarszałkiem Senatu RP. Była i pozostaje osobą bezpartyjną i niezależną.

Warto dodać, że dzięki swojej pracy w Senacie RP, walczyła przyczyniła się do wpisania tarnogórskich podziemi na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Maria Pańczyk tak czuje Śląsk i tak nim żyje, że nawet śni po śląsku - napisał kiedyś o tegorocznej laureatce Orła i Róży, ubiegłoroczny laureat nagrody - prof. Jan Miodek.

Te słowa pięknie opisują dzieło życia Senator Marii Pańczyk - Pozdziej oraz jej nieustanne zabiegi o właściwe miejsce śląskiej kultury i gwary w dziedzictwie polskiej kultury narodowej. Jej wieloletnia, mozolna praca nad pielęgnowaniem i promowaniem gwary, tak charakterystyczna dla śląskiego etosu i wartości moralnych mieszkańców naszego regionu, przyniosła wspaniałe efekty i na trwałe wpisała się w śląski krajobraz.

Pani Senator, jest jedną z najwybitniejszych postaci współczesnego Śląska, łącząc w sobie najlepsze cechy dziennikarza, polityka, wybitnej znawczyni kultury i tradycji śląskiej oraz jej nieustrudzonej popularyzatorce. Zawsze dawała przykład mocnego zaangażowania się w wydarzenia istotne dla społeczeństwa regionu, a w sprawach dla niego ważnych była jego ambasadorem i dobrym duchem.

Przyznając Pani Senator nagrodę Orła i Róży pragniemy wyrazić ogromny szacunek, wdzięczność i podziękowanie za wszystko co zrobiła dla powiatu tarnogórskiego i jego mieszkańców.

Pani Senator, bardzo dziękujemy i prosimy o jeszcze!